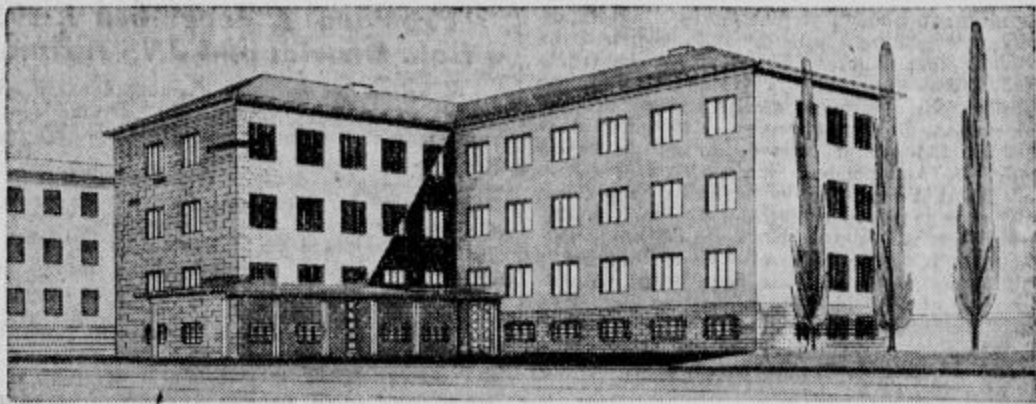

Posrečena arhitektonska rešitev

Šolska poliklinika v Ljubljani

Zgradba bo še letos pod streho. — Gradbena dela bodo veljala 1,300.000 Din

Pogled na Šolsko polikliniko izpred glavnega vhoda v Tehnično srednjo šolo

Ljubljana, 16. junija.

Že leta 1931 so bili napravljeni prvi načrti za novo šolsko polikliniko v Ljubljani. Po tedanji zamisli naj bi stala poliklinika ob Strelški ulici in je po tem načrtu bilo tudi več licitacij, ki pa jih je pristojno ministrstvo vedno iz formalnih razlogov zavrnilo. Ker je pa čas tekel naprej, je medtem stopil v veljavo zakon o novem opečnem formatu. Zaradi tega je bilo treba načrte delati nanovo. V zvezi s tem je banska uprava rešila tudi vprašanje bolj ugodnega mesta za šolsko polikliniko in novi načrt je odločil, da bo stala šolska poliklinika nasproti Tehnične srednje šole.

Nov zazidalni načrt.

S tem, da je bilo določeno mesto, kje naj stoji šolska poliklinika, pa je bilo treba rešiti vprašanje, kako se bodo zemljišča nasproti palače tehnične srednje šole zazidala. Paziti je bilo treba na to, da se 125 m dolgo monumentalno pročelje tehnične srednje šole ne zakrije. Prav tako so se morale upoštevati že obstoječe trinadstropne stavbe v Gorupovi ulici, ki kažejo velikanske slepe požarne zidove proti Mirju. Tudi promet na Aškerčevi cesti, ki bo čez Cvojzovo cesto v bodočnosti vodil vsa vozila z Gorenjske in Notranjske v smeri proti Zagrebu, je zahteval preglednost. Zaradi tega je banska uprava izdelala v dogovoru z mestno občino načrt, ki v resnici upošteva gornje razloge in pri tem omogoča gospodarsko ugodno zazidavo kompleksov ob Aškerčevi ulici, ki so glede na bližino središča mesta dokaj vredni.

Arhitektonsko posrečena rešitev.

Novi zazidalni načrt predvideva podaljšek trinadstropnih Gorupovih hiš, ki v bodočnosti ne bodo več kazale pustih požarnih zidov proti Mirju. Nova hiša, ki naj bi stala nasproti Tehnične srednje šole kot podaljšek dosedanje hiše v Gorupovi ulici, bi zaključila ta zazidalni blok in prešla v dvonadstropno stavbo, ki bi s pročeljem gledala proti tehnični srednji šoli. Druga stran ceste pa bi bila zazidana v sklenjenih hišnih blokih in zavila naprej proti Cvojzovi cesti. Nasproti Tehnične srednje šole bi stali potemtakem dve dvonadstropni stavbi na parcelah nemškega viteškega reda, za tem projektirana šola za zaščitne sestre in končno

šolska poliklinika, ki bi prostor pred Tehnično srednjo šolo lepo zaključila. Med temi stavbami, ki bi stale vsaka zase in bi bile pomaknjene od ceste precej nazaj, bi stali v isti črti s pročeljem visoki topoli, ki bi še povzdignili arhitektonsko zaključnost vseh zgradb nasproti Tehnične srednje šole.

Poliklinika bo še letos pod streho.

Ker je že dovoljen razpis licitacije za zidarska, tesarska, kleparska in krovška dela za šolsko polikliniko, smemo upati, da bo poliklinika še letos v surovem stanju dograjena. Opremljena in svojem namenu izročena pa bo prihodnje leto. Zunanost stavbe bo nad vse mična, tako da bo vsekakor povzdignila lepoto celotne okolice. Grajena bo po načelu, da je treba ločiti zdravstveno delo poliklinike od socialno zaščitnega. Stavba bo dvonadstropna in vsa podkletena. V kleti bo dijaška kuhinja z veliko obednico in z vsemi drugimi pritliklinami. V kleti bo tudi kotlarna za centralno kurjavo in kopalnica s posebnim vhomom. V kopalnici bo 25 prh. V pritličju bodo ambulateriji in protituberkulozni oddelek, ki bo imel poseben vhod in lastno kopalnico. Posebna soba je določena za rentgenske preiskave. Pregledi dečkov in deklic bodo v ločenih ambulantah. V pritličju bo nadalje zobni ambulatorij, soba za prvo pomoč, izolirnica in laboratorij. Vsi ti prostori bodo dostopni iz velike čakalnice.

V prvem nadstropju bo očešni oddelek, lekarna in administrativni prostori. Začasno bo v tem nadstropju nameščena tudi pisarna sanitetno tehničnega oddelka higienskega zavoda z risalnic. Drugo nadstropje je namenjeno zdravstveni zaščiti zdrave mladine. Tu bo velika ortopedska telovadnica in predavalnica za poučna predavanja. S posebnim dohodkom bo v tem nadstropju še stanovanje za šefa poliklinike in stanovanja za sestre.

1,700.000 Din odobrenih.

Za zgradbo poliklinike je odobrenih 1,700.000 dinarjev, pri čemer odpade za vsa gradbena dela 1,297.000 Din. Glede na to, da smo že dolga leta čakali na šolsko polikliniko v Ljubljani, moramo dati vse priznanje banski upravi, ki je pospešila vse predpriprave, tako da bo končno uresničen načrt, ki je na papirju že tako dolgo pripravljen.

Lega Šolske poliklinike nasproti Tehnične srednje šole. — Ob Gorupovi ulici so obstoječe stavbe zaznamovane s poševnimi črtami; stavbe, ki se bodo gradile po novem zazidalnem načrtu pa z navpičnimi črtami. Iz skice se razločno vidi, kako bo prostor pred Tehnično srednjo šolo lepo zaključen od treh dvonadstropnih stavb in Šolske poliklinike ob Aškerčevi in v bodočnosti odprti Murnikovi ulici.

Naš tujski promet

K današnjemu občnemu zboru Zveze za tujski promet

Danes zboruje v Ljubljani Zveza za tujski promet. Bilanca, ki jo bo podala zveza na letošnjem občnem zboru o tujskem prometu v Sloveniji in o svojem delovanju, ni tako neugodna, kakor se je bilo bati ob začetku lanske sezone, dasi je iz umljivih virov seveda nekoliko šibkejša kakor pa v ugodnih letih 1926 do 1930. Nekatere važne podatke o tujskem prometu v Sloveniji v pretekli sezoni smo že priobčili, kakor na pr. nove hotele, nove naprave itd. Iz tajniškega poročila, ki ga imamo na razpolago, objavljamo sedaj nekatere najbolj važne podatke.

Število gostov Slovenije je naraslo v primeri z letom 1934 lani ob 112.688 na 133.841, število prenočnin pa je naraslo od 763.726 na 885.198. V to število pa niso vračunani trgovski potniki, ki potujejo pač poslovno. Padlo je število turistov iz Avstrije in Madjarske, naraslo pa je število turistov iz Grčije, Holandske, Francije in Belgije. V teh državah je potrebno propagando za naše kraje še povečati. Uspešno deluje tudi naša propaganda v Angliji in celo v Egiptu.

Znatno je naraslo tudi število avtomobilov, ki prihajajo v Slovenijo iz drugih držav. Skozi Planino je lani prišlo v našo državo nad 3500 avtomobilov (l. 1934 2427), skozi Rateče 743 (638) in čez Podkorensko sedlo 1870 (1872). Padlo pa je število avtomobilov, ki prihajajo v našo državo skozi Maribor, to pa zaradi izredno slabega stanja ceste od meje pri St. Ilju pa do Maribora. (Kakor znano, grade sedaj to cesto na novo ter bo odpadel torej tudi ta vzrok). V bodoče bo potrebno, da se pospeši propaganda za naš tujski promet in v zapadnih državah, zlasti naj se osnuje potniška pisarna v Parizu, saj ga imajo tam celo mnoge manjše države. V prvi vrsti je v propagandi tam uspešna Avstrija, ki si je lani svoj tujski promet rešila prav z dotokom francoskih turistov in avtomobilistov. Lani so devizne uredbe

ter predpisi o vizumih zelo otežkočili dotok avstrijskih turistov v naše kraje. (Poh najnovejših vesteh je za letos ta ovira tudi odpravljena, enako je olajšan dotok turistov iz Nemčije).

Zveza je lani izdala 83.050 izvodov raznih brošur, prospektov in podobnih tiskovin, dalje 77.109 letakov in lepakov. Skupni stroški za propagando so lani znašali 88.704 Din, od l. 1923 do konca l. 1935 pa 1.321.622 Din. V načrtu za l. 1936 je izdaja novega vodnika po Sloveniji v nemškem jeziku, dalje brošura o slovenskih zdraviliščih v raznih jezikih, itd. V načrtu je dalje ustanovitev obmejnih informacijskih uradov na prelazih v Podkorenu, na Ljubelju in na Jezerskem vrhu, dalje na postajah v Bohinjski Bistrici, na Rakeku, v Planini, v Kranju, Kranjski gori in v Novem mestu.

Zveza šteje danes 67 članov. Njeni dohodki izvirajo iz dohodkov potovalne pisarne ter iz raznih subvencij, od katerih je največja podpora banovine v letnem iznosu 45.000 Din.

Laško

Laško se pripravlja na veliko Gregorinovo dramo »Pasijon«. Iz vse župnije vozijo kmetje les za oder, delavci pa že nekaj dni kopljejo jame za močnejši odprti. Prva vpriizoritve »Pasijona« bo najbrž 10. julija t. l. ob 8 zvečer.

Cerkveni vestnik

Na praznik Sreča Jezusovega in vso osmino bo v uršulinski cerkvi ob 6 zjutraj sv. maša z blagoslovom, zvečer ob 6 litanije z blagoslovom brez govora. V nedeljo 21. junija bodo litanije ob 4 popoldne.

Poizvedovanja

Najden je bil na Krakovskem nasipu otroški plašček sive barve. Dobi se v tamkašnji mlekarni.

K prazniku treznosti

Novi način borbe za treznost, pravnost in dostojnost je v tem, da se strnejo v eno močno fronto v tej sveti vojski vsi prizadeti činitelji.

V nedeljo, dne 21. junija ob 10 dopoldne bodo v Delavski zbornici prvič nastopili skupaj in razvili načrt svete borbe za moralni dvig in srečno kulturo naroda. K temu delu so poklicani prav vsi, ki svoj narod ljubijo in mu dobro hočejo. Predvsem pa javne oblasti same ter organizacije ali korporacije, ki so prav v ta namen ustanovljene. Na nedeljskem zborovanju treznosti bodo podali tozadevne izjave oziroma referate zastopniki sledečih oblasti in korporacij:

Od banske uprave: socijalni, prosvetni, kmetijski, obrtni, upravni oddelek, Okrožno sodišče v Ljubljani, policijska uprava, mestno načelstvo, škofijski ordinarijat in Katoliška akcija v Ljubljani in Mariboru, Zdravniška zbornica, Slovensko zdravniško društvo, Prosvetna zveza, Zveza kulturnih društev, Krščanska ženska zveza, Splošno žensko društvo, misijonski družbi lazaristov in jezuitov, Karitativna zveza, učiteljske organizacije, delavske organizacije, Protituberkulozna liga, OUZD.

Razen teh so posebej vabljene in se vabijo tem potom še enkrat: akademiki, bogoslovci, Društvo katehetov, Društvo profesorjev, Društvo »Krščanska šola«, Marijine družbe, Tretji red, skavti, Planinsko društvo, Železničarska organizacija. Vsi ti so poklicani sodelovati pri tem delu. Enako dobrodošli pa vsi, ki se za stvar zanimajo, dasi niso posebej vabljeni. Kdor želi v imenu kakor organizacije na zboru spregovoriti, naj se pisмено naprej javi na socijalnem oddelku banske uprave.

Na ta način bodo mobilizirane vse moči in zbran ves material za to potrebno borbo. Od vseh strani je treba prijeti sovraga. Pa tako, da ne bo v gmočno škodo ljudstva, marveč v njegovo ne le moralno, marveč tudi materialno dobrobit.

Sv. maša na Rožniku bo v nedeljo ob pol 8. K njej vabljene vsi verni prijatelji treznosti, pravnosti in dostojnosti!

Huda avtomobilska nesreča

Auto opernega pevca Cvejića trčil z avtom grofa Brussello iz Gleichenberga. Grofica Spauer smrtnonevarno ranjena

Maribor, 16. junija.

Sinoči okoli pol 7 se je pripetila v St. Ilju v Slov. goricah huda avtomobilska nesreča, ki le po čudežnem slučaju ni zahtevala življenja prizadetih oseb. Iz Maribora se je vozil predsednik kopališke družbe v Gleichenbergu v Avstriji grof Brusselle v družbi grofice Spauer. Avto je šofiral grof grof šofer ter ga vodil po predpisani desni strani. Ko je avto zavozil v oster ovinek pred Swatijevo trgovino, ki je obenem precej strm, se je nenadoma znašel pred njim drug avtomobil, ki se je peljal iz Avstrije proti Mariboru. V tem avtomobilu se je vozil slavni naš operni pevec inž. Nikola Cvejić, ki je angažiran pri operi v Brnu. Poleg njega se je vozila njegova služkinja. Inž. Cvejić se je vračal po dahši dobi zopet v domovino. Ima pripravljeno koncertno turnejo po Jugoslaviji, in sicer bo nastopil v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, kjer je povsod že deloval kot operni pevec v gledališčih. Na dosedaj nepojasnen način sta se oba avtomobila znašla na isti

liniji ter se zalekla z vso močjo drug v drugega. Udarce je bil tako silovit, da sta se oba avtomobila kar vzpela kvišku. Grofica Spauer je dobila pri trčenju globoko rano na glavi. Grof Brusselle se je poškodoval na glavi, njegov šofer je ostal nepoškodovan; po čudnem naključju pa je ostal nepoškodovan tudi inž. Cvejić in njegova služkinja, ki se je vozila z njim. Oba avtomobile sta kar zdrobila. Cvejićev avto ima tudi stri motor, da je popolnoma neraven, Brussellejev avtomobil pa so sinoči opdeljali na nekem tovarnem avtu v Gradec v popravilo. Ponesrečen grofici Spauer in grofu Brusselle je nudil prvo pomoč šentljiški zdravnik dr. Sešek. Oba so potem prepeljali v Maribor v sanatorij dr. Cerniča. Zaradi silne izgube krvi in pretrsa možganov je stanje grofice Spauer nevarno. Vendar upa primarij dr. Cernič, da jo bo ohranil pri življenju. Grof Brusselle je dobil le lažje poškodbe na nosu. Inž. Cvejić je danes ostal v Mariboru, da se uredi vprašanje odgovornosti za usoden karambol.

Krvav zločin v Šmartnem ob Savi?

Ljubljana, 16. junija.

Prijazna vas Šmartno ob Savi, ki spada pod občino Dev. Mar. v Polju, je zadnje dni prizorišče velikega razburjenja tamkajšnjega prebivalstva. V noči po prazniku sv. Rešnjega Telesa je namreč nenadno izginil 28 letni kmetijski fant Viktor Marn iz Šmartna 36 ob Savi. Sosedje, ki so vedeli, da se Viktor nikakor ni razumel s svojim 3 leta starejšim bratom Alojzijem, ki je pravi lastnik domačije, so takoj začeli domnevati, da je Viktorja najbrž ubil njegov brat, s katerim sta se ponoči prepirala. Dokazati pa tega dosedaj še nihče ni mogel. Sosedje so pričeli celo govoriti, da je brat svojo žrtev zakopal pod domači prag, da bi s tem zabil sledi svojega zločina. Od obeh bratov, ki živi s svojo ženo kot previtkar na posestvu, je takoj predlagal sosedom, naj prekoplejo prag, ako se truplo res tam nahaja. Sosedje so res prekopali prag, toda tam niso našli trupla pogrešanega Viktorja. Opozorjeno je bilo tudi orožništvo v Vevčah, ki je pod vodstvom g. Sušnika uvedlo energično preiskavo. Orožniki so

ugotovili nekatere važne sledove, ki močno obremenjujejo starejšega brata. Tako so našli v bližini hiše nekatere krvave predmete, ki so deloma last starejšega, deloma mlajšega pogrešanega brata. Dosedaj pa še niso orožniki mogli najti trupla pogrešanega Viktorja. Osumljeni brat je bil sinoči aretiran. Orožniki so ga zasliševali, toda osumljenec je odločno zanimal vsako krivdo. Orožniki so aretiranc prepeljali v ljubljanske sodne zapore. Med preiskavo se je zbralo že vse polno okolnosti in indicij, na podlagi katerih upajo, da bo moral aretirani brat kloniti, priznati svoj zločin in povedati, kam je skril bratovo truplo.

Med obema bratoma, ki sta edina od otrok ostala na domačiji, dve sestri živita v Ameriki, je že dolgo vladalo sovraštvo. Slo je predvsem zaradi deleža, ki ga je imel Viktor zahtevati od posestva. Viktor je nedavno sezidal na Šmartninski cesti lastno hišo ter se je nameraval v kratkem poročiti. Zato pa je seveda potreboval od doma denar. Starejši brat pa je očitno nasprotoval takojšnjemu izplačilu deleža.

Hudo neurje nad Rajhenburgom

Rajhenburg, 14. junija.

V krasnem sobotnem jutru si pač nikdo ni mogel misliti, kaj bo prineslo popoldne. Jasno nebo in precej hladno ozračje sta obetala, da se bo vreme vsakodnevne deževja izboljšalo in ustalilo. Na več krajih so že pričeli s košnjo in upanju, da bodo mogli seno lepo spraviti. Že okoli poldne pa je nastopila sumljiva soparica, ki ni obetala nič dobrega. Okoli pol 4 se je začelo od zapada oblačiti in v par minutah je bilo nebo prevlečeno s temnimi oblaki, v katerih so se strahotno užigali bliski, bobneče gremenje se pa naznanjalo nevihte. Par udarov strele in kratka ploha, pa se je že zdelo, da se svetli in nevihta ponehava. Medtem je pa potegnil severovzhodnik, viharji v zraku so povzročili divji vrtnec oblakov, ki so se na več mestih utrjali, iz njih je pa lila neizmerna množina vode, ki je široko povzročila pravo opustošenje. Strele so udarjale, kakor da je sodni dan, iz neba je pa lilo, kakor da je vesoljni potop. Te razdivjane množine vode so odnašale vse s seboj. Spodkopavale so drevesa, odnašale težke hlode, podirale zidovje in škarpe, s pokosenih travnikov seno, z njiv in vrtov so pa odnesle dobesedno vse kulture, tako da je na mnogih krajih popolno opustošenje. Po travnikih in njivah so bila cela jezera in česar ni uničila voda, je uničila toča, tako da ljudje s strahom in obupom gledajo v prihodnost. Nevihta je bila tako grozovita, da so ljudje oнемeli, živali po stajah so pa tulile in rjevale od strahu. Nevihta je trajala skoraj dve uri. Škoda je ogromna, ki je na hitro ni mogoče preceniti, gre pa v stotisoče. Take nevihte ne pomnijo v tem

kraju niti najstarejši ljudje. Sreča je v tem, da strela, ki je na več mestih udarila v poslopja, ni užgala. Čujemo pa, da so v oddaljenejših krajih bili tudi požari.

Še je čas

V kratkem bo ogled, ki bo določil smer zadnjega dela ceste, ki bo vezala Bled z Bohinjskim jezerom. Še je čas, da se določi za zadnji del ceste smer, ki si jo žele vsi pravi prijatelji Bohinja, pravi prijatelji prirode in pravi pospeševalci tujkega prometa. Saj je Bohinj kakor nalašč ustvarjen za tujski promet. In ne samo to: Bohinj je tudi vezan na tujski promet. In sedaj naj bi se ta cesta, ki bo vezala Bled z Bohinjskim jezerom tam, kjer se prične odpirati raz cesto najlepša panorama, kar jih premore naša država, namreč razgled na romantično kotlino Bohinjskega jezera in močnogi venec to jezero obkrožajočih gorskih velikanih s simbolom naše narodnosti, očakom Triglavom, obrnila na vzhod in tekla po dolini proti Srednji vasi, od tam pa po ravnini skozi Srednjo vas, Studor in Staro Fužino, torej skozi vasi, katerih številne gotete hiše se tesno naslanjajo na ozko in vijugasto javno cesto. Mesto da bi se ta cesta vila ob gorskem grebenu, slonečnem na jugu na goro Studor preko Fužinskega polja naravnost proti Bohinjskemu jezeru. Tak zadnji del, izpeljan preko Fužinskega polja, bi bil pač najlepši del te ceste. Razgled s tega dela ceste bi ne imel nikjer sebi enakega. Še je čas. Da ne bo treba še našim poznim rodovom — če se izpelje cesta proti Srednji vasi — pripovedovati radovednim in lepote željnim tujcem, da se je maloštevilnim osebam na ljubo določila za to potrebno in za tujski promet tako važno cesto tako neprimerna smer. Še je čas. Oglasi naj se javnost, posežejo naj vmeš družstva za tujski promet, vzdamo naj se naša kulturna središča posveti naj tej zadevi svojo pozornost sam gospod ban Dravške banovine, posvetijo naj ji svojo klonjenost naši ministri. K ogledu pa naj se povabijo nepristranske osebe širokega obzorja in čula za splošno korist in zadeva bo prišla na pravi tir. Še je čas!

Odebelelim osebam

pomore ena čaša naravne

Franz-Josefove

grenke vode zjutraj na tešče do lahke stolice.

Reg. po mlin. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15485, 25. V. 35.

Ledene gore in mrzlo poletje

Ledenica Evrope

Letošnja pomlad in zgodnje poletje sta bila nenavadno mrzla. Letošnje binkošti so bile po nekaterih deželah Evrope bolj hladne kakor pa lanske. Ponekod je bilo letos za 15 stopinj, drugod pa celo kar za 20 stopinj manj toplote kakor pa lanske binkošti. Meseca aprila in majnuk sta bila včasih kar zimska in precej mokra. Tako se je ponavljalo celo prve dni meseca junija. Mnogi so se že bali, da se nam letošnje poletje zopet obeta tako zvana »poletna zima«, kakršno smo imeli leta 1923. To vse mora seveda imeti svoje vzroke, katerih pa znanost še davno ni vseh raziskala.

Ribiški parniki, ki se vozijo po severnih delih severnega Atlantskega oceana, poročajo, da so se letos ledene gore pomaknile daleč proti jugu, ko so priplule iz severnih polarnih krajev. S tem postaja mnogo bolj verjetna tista trditev nekaterih znanstvenikov, ki veli, da pomladansko in

zgodnje poletno vreme dobro napovedujejo ledene gore, ko iz njihovega premikanja in njihovega števila lahko sklepamo, kakšno vreme bo sledilo. Znanstveno še ni ugotovljeno, da bi ledene gore neposredno vplivale na vreme širših delov dežela. Vendar pa znanost ne zanika, da so posredne zveze med vremenom in med temi ledenimi gorami.

Kadar spomladi orjaške ledene gore plavajo proti jugu v tista morja, koder plovejo že oceanski parniki, tedaj navadno gredo na lov lovci na bele medvede. Ti potem tudi vsemu svetu brzojavljajo svarila parnikom, ki se vozijo po severnem Atlantskem oceanu. Redki so bili ljudje, ki so prišli v območje ledenih gor. Tisti pa, ki so prišli blizu ledene gore, pripovedujejo, kako nepopisno mrzel zrak, kakor dih smrti, piha od teh morskih orjakov. Morje je dolge milje naokrog pokrito z megleno kopreno. Ta megla se razteza tako daleč, kolikor daleč sega mrzli zrak in mrzla voda. Ko se pa blizu ledene gore gosti megla naenkrat umakne, tedaj ladja zagleda pred seboj ledeno pošast. Takrat je pa navadno že prepozno, da bi se ji umaknila. Le velike ribiške ladje, ki si v celih skupinah upajo na ribji lov na visoko morje, natančno opazujejo gibanje ledenih gor v območju njihovih lovišč med Škotsko in Grönlandijo. Včasih se seveda zgodi, da večje ledene gore pridejo z morskim tokom tudi v Severno morje. Toda tukaj se naglo rastope. Gorki morski tok je vzrok, da severna Evropa ni tako deležna teh ledenih gostov, kakor pa obala vzhodne Amerike, kamor včasih priplovejo do Nove Fundlandije.

Vsekakor je ugotovljeno, da ledene gore ozračje močno ohladi in da se pod vplivom ledenih gor tudi morska voda zelo shladi. Ribiči izpričujejo, da se je na morju sredi najbolj vročega poletja ozračje naenkrat močno shladilo, nakar je prav gotovo priplula od nekdaj kaka ledena gora. Meja ledenih gor je na evropski strani severno od Islandije. V tistih krajih je prav za prav ledenica Evrope, odkoder prihaja dosikrat tako nenadna ohladitev našega ozračja na evropski celini. Kdor pozna bistvo ozračja, ve, kako celo majhen vzrok na omejenem prostoru nenavadno vpliva na razvoj vremena daleč naokrog. Zato je verjetno, da ledene gore marsikdaj povzročijo spremembo vremena, katero se potem razširja naprej. Pravi zimski mrz se v severnih polarnih krajih začenja šele februarja in marca, ko se pri nas ozračje že pričinja segrevati. Včasih se pa polarni zimski mrz za kasni celo do aprila in maja. Takrat divjajo v krajih severnega polarnega kroga velikanski severni viharji, ki povzročajo, da udara ledeni zrak razmeroma daleč proti jugu in poganja s seboj tudi ledene gore.

S tem sicer ni rečeno, da bi ledene gore naravnost povzročale v naših krajih mrzlo poletje, pač pa so ledene gore viden znak, da se nekje v ozadiju nekaj važnega dogaja. Kaj je tisto dogajanje, tega s svojimi opazovalnimi sredstvi tudi moderna znanost še ni mogla dognati, ker je v divjih morskih in ledenih pustinja okrog polarnega kroga in višje gori premalo vremenskih opazovalnic. Posvetovanja mednarodnih polarnih znanstvenikov so dognala vsaj to, da bo treba vremenskim opazovalnicam na mrzlem severu v bodoče posvetiti več pozornosti.

Prizor iz parade v Bukarešti, ko se je podirila velika slavnostna tribuna, pod katero je obležalo mrtvih več ljudi. Slika nam kaže, kako so takoj po nesreči planili na kraj nesreče gledalci in gosle reševal ranjence in mrlje.

Dvanajsti cesar Puji

Ugasnil je Peking in njegova zgodovina. Cesarski vrtni so zdaj javni nasadi. Kaj pripovedujejo stara drevesa, umetni potoki, ki tečejo po mramornatih tleh? In stebri dvoran? Kakor Kitajci so, ki so jim vzeli njih skrivnostni svet. Cesarski dom je zdaj vsakdanja reč.

V Pekingu je prišel Puji — 1905 — na svet. Sin kraljevič Kuna, ki je bil brat cesarja Guang-hua. Ko je umrl cesarjev sin cesar Kien-feng (1907), je cesarica-vdova Tsu-hi za kitajskega cesarja proglasila triletnega Puja. Dvanajsti in zadnji cesar iz mandžurske dinastije, ki je skozi stoletja vladala Kitaj. L. 1922 je Kitajska postala republika, Puja so zaprli v palačo njegovih dedov. L. 1917 so ga spet proglasili za cesarja, kar je bil 13 dni. L. 1922 se je oženil. Upokojil je evnuhe na dvoru, osvobodil 3000 cesarskih sužnjev. Ko je general Ji-kiang podjarmil Peking (1924), so prijeteljji rešili Pujevo življenje.

Tri mesece je živel na japonskem poslanstvu v Pekingu kot varovanec. V dijaški obleki je pobegnil v Tientsin. L. 1931 se je podal v Mandžurijo. Mandžurija je od septembra 1931 samostojna za japonsko pomočjo. Marca 1934 je Puji zasedel prestol kot cesar Kang-doe.

Azijci

Ljudje, ljudje in spet ljudje. 400, 500 in več milijonov jih je. Z bornim zaslužkom preživljajo družine, plačujejo davek državi. Primitivno ilovnato ognjišče, steptana tla. Pljujejo glasno in pogosto. Zmeraj je bilo tako. Niso hudobni ti ljudje, le brezbržni so. Naj jih vlada Hsinking, Peking, čeprav London, vseeno jim je. Vse za denar ti ljudje, ki žive iz dneva v dan. Nimamo pojma, kako revni so. Preprosti so vsi proti Japoncem iz čisto človeških vzrokov. Kaj pa Mandžur, po-

reče kdo. Je za Kitajce samo napisana beseda. Ni ga. Mandžuri so Kitajci.

Sodobni Kitajec

Puhle kretnje, mnenj nobenih, celo čustva naravnava po »izobraževalnih«. Osebnih vrednot nimajo, zato poudarjajo vnanjšino. Mučnega ondotnega stanja si pač ne moremo razlagati drugače: Ostareli so Kitajci, ki bi morali skrbeti za bodočnost dežele. Tihi in leni so uradniki, ni jim treba delati (za te skrbe Japonci), pa vseeno prejemajo denar. Toda če poterjajo od njih razmere voljo in koncentracijo? Kako naj ljubezen do tradicije vzplamti, če sami sebe ne poznajo in ne doživljajo!

Odkar je

Kitajska republika

gre tudi z vero navzdol. Živ, viden simbol boštva je zanje bil cesar. Vera je koreninila v skupnosti. Zdjaj so templji prazni, najlepše stvari iz njih so

Dvanajsti cesar Puji,

iz davne dinastije kitajskih cesarjev. Baje je nje gov davni prapraded že l. 434 pred Kristusom ustanovil nekakšno »Zvezo narodov«, ki se pa ni uspešno končala.

razstavljene v Ameriki. Praznoverja je na kupe. Ne samo med preprostimi, tudi med tistimi, ki so študirali v Evropi, kajti vpliv mase prežene logiko pri posameznih.

Vseposvods so majhni berački. Otroci brez staršev, ki beračijo podnevi, ponoči polegajo za ogli. Na Kitajskem je trgovina z otroci že prepovedana. Ni pa s tem rečeno, da se to v tistem ne dogaja, zlasti z deklicami. Nekatere ostanejo potem za služkinje v hiši, kjer so — ne po lastni krivdi — zapravile mladost; druge se omože z rikša-kuliji, ostale beračijo. — V steklenih palačah posedajo izkoreninjene Kitajke. Največ jih je v Tokio in Sangaju. Mačja telesa, trma okoli ust. Tango, valček, foxtrot, rumba. Japonci skačejo pri plesu. Drugače Japonka — ganljivo se moškemu prikloni, ker jo je mati vzgojila zanj.

V Aziji je časa na pretek. Tamkaj ne računajo z urami, kvečjemu z dinastijami. Prav tako streže natakari v restavraciji, nekdanji ruski general. Trudno zre na palme, posodo in sponce dostojanstveni natakari, ki se priklanja in kot pred carjem nekdanj odhaja ritenski. »Sung-hua-dži-dan« — jajca na kitajski način. Jajca, zavita v apno, ilovico, za eno leto vložena v zemljo, nato dana v promet. Kot lea v zemlji preide v premož, postane jajce delikatesa. Režejo jih s svileno nitko, kovina bi pokvarila okus.

»Vidiš, Tinče, pri tistem drevesu sva se sešla, ko sva se spoznala.«
»Da, spominjam se... In tudi sedaj stojitamkaj tak tepec.«

Najbogatejši dojenček na svetu. V Londonu so krstili 3 in pol meseca starega sinčka danskega grofa Haugwitza-Rewentlowa in njegove žene. Grofica, katere deklško ime je Barbara Hulton, bo nekoč podedovala neizmerno milijone svojega očeta Hultona, kateri na sliki stoji za grofico.

SLOVENEČE pred 60 leti:

V soboto 17. junija 1876.

Zmaga — čegava bo?

Včeraj 16. tm. bilo je 30 let, kar je prestol sv. Petra nastopil sedanjí veliki papež Pij IX., in 21. t. m. bil je slovesno venčan. Od 13. majnika v 85. letu svoje starosti, sedaj že v 31. svojega najvišjega cerkvenega vladanja, od 20. septembra 1870 jeknik v Vatikanu, je 31. decembra 1870 presegel čast papeštva vsacega svojih prednikov. Božja roka se nam kaže v tej vladbi, in vsemu svetu je znan — namestnik Kristusov. Pa ga tudi čislajo po svem svetu... Čim dalje, tim bolj spoznavamo, kako hinavska je bila hosana, za katero so nasledovale stiske, plenjenja, krivice, ktere so prizadevali cerkvi in njenim pravicam. Kako mnogi so se prej motili, kteri — prej zaslepljeni — sedaj vidijo sleparijo. Gotovo je pa tudi, da premodri Bog rešil bode svojo cerkev ter povrnil jej mir že tukaj na zemlji po moči svetega križa. To nam je znamenje na boj, a tudi zmage zastava.

Politični pregled.

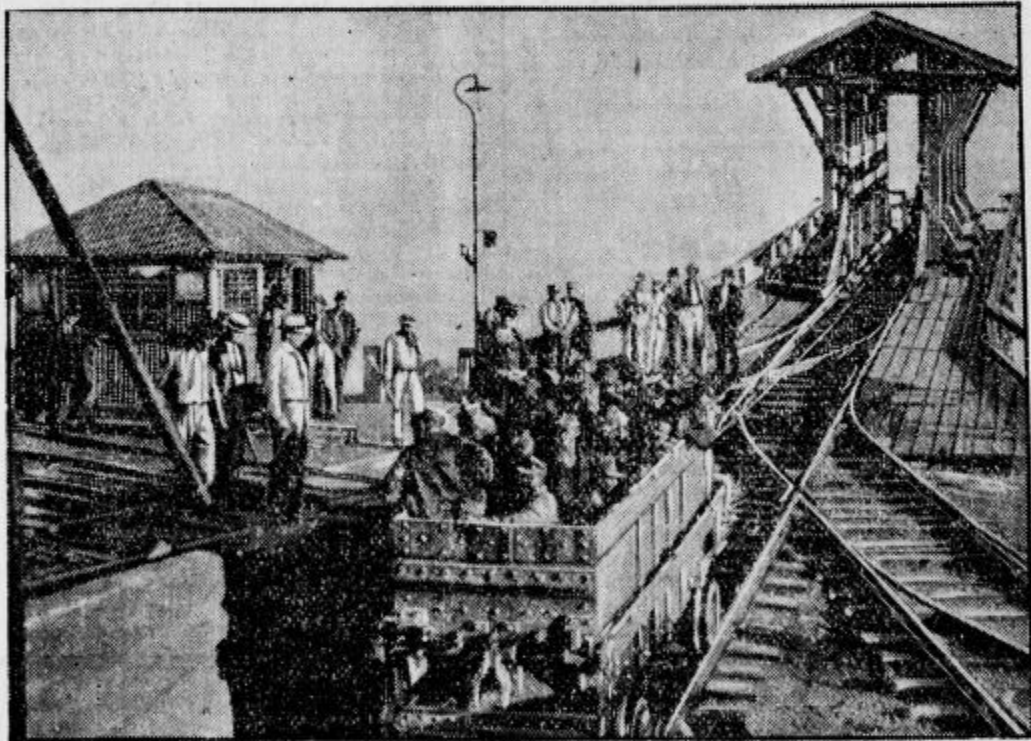
Ceska. Po smrti »otca« vlasti — Palackega so konservativni ali stari Čehi za voditelja izbrali si brez vsakterega pomišljanja zeta negovnega dr. Riegerja, in so s tem javno spoznali, da v politiki svoji ostancio verno in stanovitno na poti, na kteri so borili se dozdaj. Mladočehi so nekoliko poskušali priiti do krmila, pa se jim ni pisrečilo; narod ne mara zanje.

Srbskemu knezu je došlo 10. t. m. troje pisem: V prvem tirja turška vlada že zapadli tribut, ki še ni plačan, v drugem obeta, da bodo turške čete nemudoma odtegnile se od srbske meje, v tretjem pa zahteva, naj se nastop novega sułtana obhaja s 121 streli iz topov. Na pisma Srbija ni dala nobenega odgovora.

Angleška se oborožuje. Londonski listi namreč pišejo, da ima odrinili oddetek 12000 mož vojakov za suho zemljo proti Malti — za stražo. Ravno tako je ukazano vsem ladijam in mornarjem pripravljnim biti za vsak hip. Na Gibraltar je šel ukaz, da ima biti tam vedno pripravljena živeža za 2000 mož za šest mescev.

Po zadnjih poročilih se pripravlja na Kitajskem državljanska vojska med kantonsko in nankinsko vlado. Naša slika nam kaže kitajske vojsake pri manevrih, ko s čolni preslopaajo široko reko.

Slavka rudarjev v Ameriki. V rudniku Birmingham v Alabani so začeli stavkati rudarji. Ker je bilo več nevarnih spopadov, rudarje le polagoma izpuščajo iz rovdv, da bi se spopadi omejili.

Ženska žrtvuje življenje za znanost

Mnogo znanstvenikov je že žrtvovalo svoje življenje v službi znanosti. V časni seznam teh je sedaj zapisano tudi ime vojvodinje Broncas, katera je umrla v Parizu, zaradi radijskih žarkov. Njena zgodba je pretresljiv zgled ženske požrtvovalnosti v zdravilstvu. Že v zgodnji mladosti je začela delovati v velikem laboratoriju za radijske žarke. Kmalu je zelo zaslovela kot raziskovalka radija. Ko se je omožila z vojvodo Broncas, je svoje znanstveno delovanje nadaljevala ter na ta način pomagala stotinam bolnih siromakov.

Pred kakima dvema letoma pa so se na njej opazili prvi znaki bolezni Radijski žarki so razjedli kožno tkivo. Njeni sodelavci so jo nujno prosili, naj preneha s svojim delom in naj se začne sama zdraviti. Ona pa je v nekem pismu na ta prizadevanja takole odgovorila: »Radiši bi umrla, saj moramo vsi prej ali slej umreti. V radijski znanosti imam mnogo skušeni. Ko bi svoje delo opustila, bi se reklo, da sem veliko število ljudi oropala potrebne pomoči.« Vojvodinja je iznašla tudi posebno vrsto igel, katere se električno segrevajo in ki so velik napredek v zdravljenju z radijskimi žarki. Tudi druge instrumente je izpopolnila. Toda vpliv radijskih žarkov na njeno telo je bil vedno hujši. Kmalu je izgubila en prst na desni roki. Končno so ji morali desnico do zapestja odrezati. Toda bolezen se je širila višje gori čez komolec, nakar so ji morali odrezati roko pri rami. Vkljub vsemu temu pa je še vedno opravljala svojo službo.

Ceprav tako bolna in zapisana smrti, je pa tudi v življenju pariške družbe vedno igrala vodilno vlogo ter bila nenavadno priljubljena. Njene družabne prireditve so slovele zaradi ljubeznosti gostiteljice. Eden izmed njenih prijateljev je rekel: »Ves čas, kar smo bili na njeni veselici, smo vedeli, da bo morala kmalu umreti. Bila je živa smrt.« — Lanskega novembra se je njeno zdravstveno stanje zelo poslabšalo, da je morala leči. Toda še na smrtni postelji je dajala navodila, kako naj se vodi njen laboratorij.

»Kje pa boste sedaj živeli, ko ste obe hčerki srečno omožili?«

»Moja dva zeta se baš o tem prepirata, eden hoče, da bi živela v Ljubljani, drugi pa hoče, da v Mariboru.«

»Srečni ste, ker imate tako idealna zeta.«

»Oh prav nič idealna nista! Ljubljana hoče, naj živim v Mariboru, Mariborčan pa, naj kar v Ljubljani ostanem.«

★

»Moja žena bi rada za zajtrk le čaj, jaz pa kavo.«

»O, to je pa res nerodno, za dva različno kuhati.«

»Nič ni nerodno, ko pa oba pijeva jutraj le čaj.«

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pešna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodob

Več pletilj
se sprejme za takojšnji nastop. Plača po dogovoru. Tajner, Črnomelj. (b)

Frizer ali frizerka
za trajno, vodno in železno ondulacijo, se sprejme. Nastop po dogovoru. Starejši imajo prednost. Jovo Naumović, frizer, Banjaluka — Vrbovska.

Pekovskega pomočnika
in mladega hlapca sprejemem. Stojan Josip, pekarna, Pišce pri Brezicah. (b)

Mesarskega pomočnika
sprejemem. Gosposka 40, Maribor. (b)

Zastopnika

za Slovenijo, po možnosti, ki potuje z lastnim avtomobilom, isče tovarna sukanca, bombažne in volnene tkanine. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 8837.

Prodajalka

mlada, začetenica, izučena trgovine s steklom in porcelanom, ali mešane ali galanterijske trgovine, se sprejme v stalno službo. Lastnoročno pisane ponudbe z opisom dosedanjega službovanja je poslati upravi »Slovenca« pod »Steklo« št. 8845. (b)

Pošteno natakario

zmožno kavelje, se sprejme s 1. julijem. Naslov pove uprava »Slovenca« v Ljubljani pod št. 8851.

Razpisuje se služba cer-

kvenika in organista pri župni cerkvi v Horjulu. Nastop 1. julija ali po dogovoru. Pogoji pri župnem uradu v Horjulu.

Vajenci

Pekovskega vajenca
in raznašalca kruha sprejemem. Ponudbe podružnici »Slovenca« Jesenice. (v)

SOBE

Opremljeno sobo
tako oddam. Sv. Petra cesta 21/I, levo. (s)

Denar

Hranilne vloge

podeželskih zavodov, članice Zadrugne zveze, večji znesek, kupimo proti gotovini. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobro plačamo« št. 8741. (d)

Hranilno knjižico

Ljudske posojilnice Ljubljanske, do zneska 100.000 dinarjev, kupim. Plačam polno, brez odbitka v 4 mesecih. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Značilo« št. 8742. (d)

Vaše terjatve

pri hranilnicah in posojilnicah vnovčujem hitro in pošteno. Obrnite se na edino oblastveno dovoljenje pisarno in priložite znamke. — Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12, telefon 38-10. (d)

Poštenega kompanjona

s tovrstnim avtomobilom in s trgovino z raznimi kupčijami, s kapitalom od 30.000 Din naprej, isčem. Lovro Rok, Krekov trg 11, dvorišče. (d)

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10.

Išče se družabnica

s primerno gotovino za otvoritev nove trgovine. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8810. (d)

Obavlja vse denar. posle

vnovčuje najboljše terjatve vseh denarnih zavodov takoj v gotovini. — Alojzij Planinšek, agent, bančnih poslov, Ljubljana, Beethova ulica 14/I. Telef. 35-10. Znamko za odgovor. (d)

Stanovanja

Enosobna stanovanja

v pritličju, I. in II. nadstropju, se oddajo na Poljanski cesti 54. (b)

Obre

Plise, entel,

ažur, gumb

gumbice, monograme — izvrši takoj Matek & Šušter, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj, Zepni roba, plenice, ročna dela. (t)

Vnajem

Trgovina z meš. blagom

dobro vpeljana, velika, staro renimirana, v manjšem mestu (desni breg Drave), se odda v najem po ugodnih pogojih. Ponudbe na upravo »Slov« pod »Plačilno« št. 8665. (n)

Dva pisarniška prostora

oddamo za takoj. Vprašati: »Tesla«, Dalmatinska 19. (n)

Kupimo

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih dnevnih cenah.
A. KAJFEZ
urur
Ljubljana, Miklošičeva 14

Smrekove cepanice

in oblace kupujemo stalno večjo množino. Najnižje ponudbe z navedbo količine in najnižje cene, z navedbo nakladalne postaje poslati upravi »Slovenca« pod št. 8820. (k)

Prodamo

Prizrenska svila

po 7 in 8 Din meter, se dobi v raznih vzorcih pri Vetku Stanomirovič, Prizren, Skopljska ulica 2

Kolesa

kromirana in ponikljana, nemški fabrikat, po neverjetno nizkih cenah. — Nova trgovina, Tyrševa cesta 36. (t)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najcenejše tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Zidovska ulica in Stari trg. (t)

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. Piccol, Ljubljana, nasproti »Neboščinika«.

Pristno viško vino

belo, črno, opolo, vugava, po Din 7,50, razen tega najfinjši prošek Vinarke zadruga Belo Selo na otoku Visu, točn. na Smartinški cesti 24 buffet »Vladukt«. (t)

I. a. sveže hruške

kg 3,50 Din, košare po 30 kg razpošilja franco voznina G. Drechsler — Tuzla. (t)

Obleke, klobuke, perilo itd. nudi ugodno

Jakob Lah, Maribor

Glavni trg 2.

Telefon 2039

PREMOG

KARBOPAKETE

DRVA, KOKS nudi

Pogačnik

Bohoričeva ulica št. 5.

VINA

Vam nudi

Centralna vinarna

v Ljubljani

v svoji posodi najugodnejše

Vsa letna oblačila,

lister, buret, kaša, v odlični izdelavi dobite poceni pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Predno odpotujete,

kupite kovčke, toaletne kasete, listnice, denarnice, tobačnice, aktovke, nahrbtnike, gamaše pri Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13.

Pirmanske ure

zlatino in srebrnino nudi najcenejše Ivan Pakiz, Ljubljana, Pred škofijo 15

'Slovenčeva'

podružnica

Ljubljana

Tyrševa cesta

(Palača Poštni dom)

Novo!

Novo!

F. M. Willam

Das Leben Marias der Mutter Jesu

587 strani z mnogimi slikami, vezano Din 102.—

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA

r. z. z. o. z. v Ljubljani

Foto amaterji pozor!

Nudimo Vam po najnižji ceni popolnoma nove krasne foto albume, foto oglične, navadne albume za razglednice ter spominske knjige.

Bogata zaloga Konkurenčne cene

Prodajalna H. Ničman

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2

Tinček in Tonček kot detektiva

82.

Z balonom pod nebo!

Bil je že skrajni čas. Cirkuski delavci so že drveli od vseh strani in bojevitih nabite puške v rokah. »Smrt gorili!« so divje kričali. Medtem pa so naši znanci že poskakali v košarico balona. Tinček je odvezal vrvi, s katero je bil balon pritrjen k zemlji — in balon se je začel dvigati kvišku na velikansko presenečenje preganjalcev.

»Vau-huuu!« je gorila še enkrat zmagovalno zatulila, ko so bili že visoko v zraku. Potem pa je veter zavlekel balon v neznane dalje...

L. Ganghofer:

112

Grad Hubertus

Roman

Grof Egge si je izbral za prihodnje dni, ko je hotel stražiti »stara«, svoje skrivališče v crotju, ki ga je dobro skrivalo in mu dajalo vendar dovolj razgleda na vse strani. Potem se je napotil proti uro oddaljeni vili Tram.

Blizu kočje je naletel v sivem mraku na Franceta, ki mu je malodušno izjavil, da še ni našel gnezda.

»Slepi zajec, ti tak!« je zagodrnjal grof Egge. »Če bi moral čakati nate, bi lahko gledal skozi prste. Gnezdo je našel Schipper.«

France je molčal. Toda slšno je požrl slino, kakor bi bila grizljaj, ki se mu je zataknil v gol-tancu.

»Pripravi mi cvrtje,« je dejal grof Egge, ko je stopil v kočjo. »Preveč sem utrujen, da bi mogel stati sam pri ognjišču. Vodi vrag, kaj je to! Drugače me sedemnajst ur hoda ni utrudilo. Zdaj me zdelo že vsaka betva poti.«

Drugo jutro, proti trem, je France zbudil svojega gospoda. —

Šest dni je prešlo. Za divje peteline, ki so pomaleme že ponehaval peti, se grof Egge ni več zmenil. Zanj so živeli samo še orli. Vsak dan je strážil stara dva in opazoval, kako letata, da bi si mogel izbrati najboljši pripraven prostor za odstrel. Pasti sta smela šele dan prej, preden bi prinesli lestve, drugače bi utegnili mladica poginiti od gladu, preden bi ju mogel grof Egge vzeti iz gnezda.

To zalezovanje in oprezovanje po štirinajst ur iz dneva v dan je naposled grofa Eggeja tako izčrpalo, da se je na večer šestega dne komaj še privlekel do kočje. Ker je vedel, da mu mrzlična vzburljenost ne bo dala spati, je zaužil zvrhano žlico

spalnega praška. In potem je obležal na postelji nečisto po svinčena kepa.

Napočilo je veliko jutro. France je, kakor po navadi, proti trem zjutraj poklical grofa in ga komaj prebudil. Končno se mu je posrečilo. In grof Egge je skočil iz postelje, kakor bi mu bilo deseturno spanje pregnalo zadnjo sled utrujenosti iz kosti. Prva beseda, ki jo je spregovoril, je veljala lovu. Ko je hlastno zajtrkoval, je ukazoval lovci: »Sam odidem tja. Dva me moreta biti tako pri miru ko en sam. Danes mi ne hodi blizu Previsne stene! Tudi po planih pašnikih se kaži kar mogoče malo, da mi ne uježi orlov. Poidi raje doli v gozd in popazi na peteline. Če še kaj prida pojoi, grem nanje, čim izpraznim gnezdo.« Se je mlei zadnji grizljaj z zobmi, ko je že vstal in si zadel na ramena nahrbtnik z brašno; potem in segel po puški in odhitel iz izbe. Za ta važni dan se mu je zajedla previdnost tako zelo v kri, da je klub vsej naglici prišel brez buške skozi vrata.

France, ki je gledal za njim, je v skrbah vzdihnil predse: »Dobri Bog v nebesih daj, da jih dobi, oba. Drugače se vrne domov naježen, da ga ne bo moči kje prijeti!«

Zvezde so že bledele, ko je zapustil France kočjo. Urno je obšel prostrane pašnike, da bi bil še pred svitom v gozdu. Na planem se je že razpoznavalo sivo kamenje iz temne trave, v gozdu, med visokimi smrekami, je bila še trda noč. Tožeče kričev je smuknil skovir čez dreve, pod katerim se je v temni senci bližal France petelinim skrivališčem. Pomaleme je začelo v gozdu svetiti, skozi praznino med drevmi se je zasvetilo od vzhoda, ne dolgo in v jutranji tišini je zadleskal prvi petelin. Ne daleč stran sta klepala dva druga. Lovci se je v ovinku izognil prostoru, da bi ne motil zaljubljenih pevcev. Krenil je dalje in prispel ob zgodnjem svitu v pravo rastišče.

Ob robu majhne jase, porasle z mladimi macesnovjem in borovničevjem, je sedel France pod staro smreko, položil puško čez kolena in začel prisluskovati. Pet petelinov je z vročo vneto drobilo

okoli njega, in v kvintet te nenavadne zaljubljene pesmi se je mešalo gostolenje in ščebetanje bučevih se drogov in sinic. Čez gozd se je razlil rožnat jutranji sij, daljna skalna stena se je zasvetila ko čisto zlato in čez nebo so zaplaval bleščeči pasovi. Kmalu so švigili, kakor goreče strelce, prvi sončni žarki čez vrhove, tisoč rosnih kapljic je iskreče zablestelo, in kakor bi bučev se gozd globoko zadihal, je potegnil jutranji veter rahlo skozi dreve.

Nepremično sedeč je gledal France okoli sebe, in čudovita lepota tega pomladnega jutra mu je poživljajoče objela trudno, žalostno srce ter ga potolažila. Občutek upajočega življenjskega veselja se je prebudil v njem, pritenil si je roke na prsi, kakor bi mu bila nenadoma vsa rebra pretesna — in moral pri tem pomisliti na grofa Eggeja, ki je zgrbljen in premražen čepel v crotju in bil z očmi in ušesi ves samo pri gnezdu na skalni steni.

»Pri moji veri, ne bi rad menjal z njim!«

Čez jaso se je široko razlil zlat sončni slap in se pomikal vedno bliže, dokler ni dosegel lovca. Na borovničevje so prifrčale tri kokoši, in vedno nove so se spuščale za njimi iz gozda, kakor bi imel ves ženski spol tega petelinjeva okrožja za zajtrk zmenek na jasi. Petelini, ki so bili že nehali peti, so začeli drobiti bliže. Mlade tovariše je preglušil s svojim vročim peljem pravi gospodar rastišča. Svoj prostor je imel blizu lovca na bukvi in je pri petju stopical po suhi veji sem in tja. Nenadoma se je zavil v borovničevje in je z razprostrtim repom ter drhtečimi perotnicami zarajal med rahlo kolkajočimi samiciami svoj svatbeni ples. Neslišno so se zapovrstjo približali mlajši petelini, eni, da bi pod ljubosumno jezo strogega gospodarja izgubili nekaj perja, drugi, da bi se kradoma pridružili kokošim, ki so se oddaljile od starega petelina. Smehljaje je opazoval France to veselo gozdno evatovanje. »Vse na svetu se ima rado, vsak možiček ima veselje s svojo ženicco! O, da bi mogel imeti tako tudi jaz!« Vzdihnil je. »Kaj neki dela Mali zdaj tam v spodnjih krajih?«

Objel se je z rokami kolena in zasajal v bučev se dan. Podobe svedea, ki so mu mamile koprnce sree, so bile čisto drugačne ko resnica. Mali je v tem hipu klečala v bratovi hiši pred posteljico bolnega dekletca, ki se je v bolečinah borilo za svoje ugašajoče življenje — in Francetove sanje so videle oboževanko daleč doli v »spodnjih krajih«, kako stoji v jutranjem soncu med vežnimi vrati in se ozira proti jugu, kjer so sinjele domače gore. Zapri je oči in naslonil glavo na smrekovo deblo. Pomladno sonce mu je rahlo božalo obraz s svojo toploto, in ne da bi opazil, ga je premeagal zdrav dremec.

Spal je kakšno uro, ko ga je prebudil odmev strela. Prihajal je od Previsne stene.

»Zdaj ima orla! Hvala Bogu!«

Šumno je zafrfotala perjad iz borovničevja, ko je krenil France čez jaso.

Neutrudno je hodil do večera po gozdu in čul, ko se je mrčilo, da je pri Previsni steni spet počilo.

»Moj dobri angel varuh, zdaj ti prižgem dve sveči, zdaj ima oba, in prišli bodo dobri časi!«

Zasmejal se je, zavriskal v žareči večer in prišel teči.

Nočilo se je, ko je prispel do vile Tram, kjer je v gospodovi izbi že gorela svetilka. Na lesenem klinu ob vežnih vratih je visel orel. Samo eden? France se je oziral in oziral, ne da bi našel drugega. Grof Egge je ležal na postelji, ko je stopil France v izbo.

»Čestitam, milostni gospod! Videl sem že sam, ca viseti zunaj. Kje je pa samica?«

S težavo, ko odrevel po vseh sklepih, se je vzpel grof Egge pokoncu in zagodrnjal: »Samico sem zgrešil zvečer. Klet sem ko Turek. A slo je ko strela: na gnezdo in spet z njega. Že popoldne ob dveh sem menil, da ne bom mogel več mirno obsedeti z namerjeno puško. Z vso močjo sem se posilil — in res, ko je samica odletela z gnezda, sem imel vse kosti tako trde, da nisem mogel več dobro meriti. In zdaj sem ko zbit po vsem telesu!